

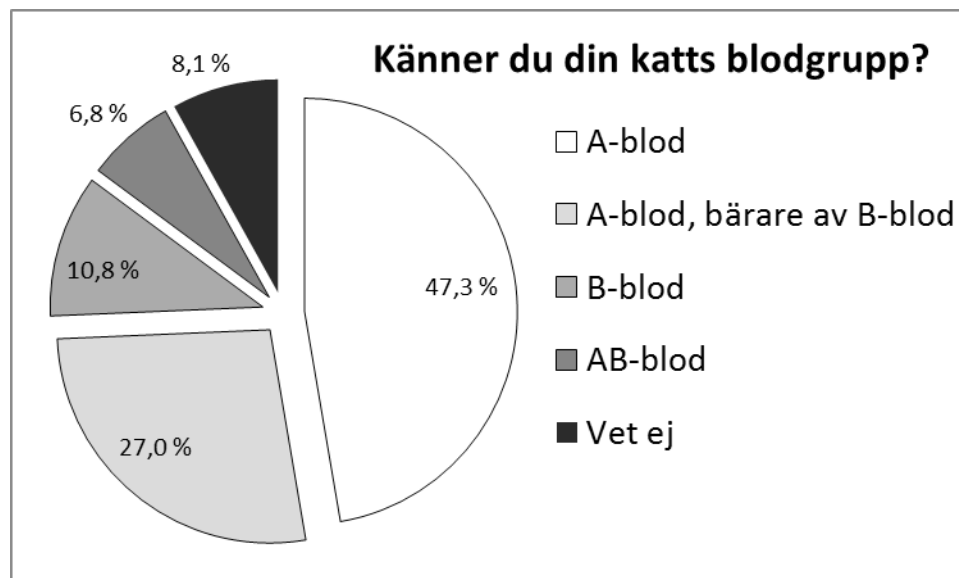
Rapport om blodgruppsenkäten

Katternas blodgrupper har varit kända rätt länge, men först på 1990-talet började man mer systematiskt undersöka dem, på grund av risken för neonatal erytroylys (röda blodkroppar förstörs hos nyfödda ungar) hos kombinationen B-blodsmödrar + A-blodsfäder. Man har också allt mer börjat använda katter som blodgivare vid operationer. Om blodgrupperna inte överensstämmer kan det leda till en klumpbildning av det överförda blodet och därmed till ett livshotande tillstånd hos den mottagande katten.

Ett flertal olika studier runt om i världen har visat att frekvensen av olika blodgrupper varierar starkt mellan olika raser och regioner. Också hos huskatter har man funnit höga frekvenser av B-blod, t.ex. rapporteras i en studie 2007 att 30 % av huskatterna i sydvästra England hade B-blod. De flesta studier rapporterar frekvenser på mellan 10 och 20 % för abessinier och somali.

För ett år sedan igångsatte Alysomaliringens hälsokommitté en enkät om blodgrupperna hos våra raser. Vi ville bl.a. veta hur allmänt det är att våra medlemmar testar för blodgrupp, vilken frekvensen av A, B och AB-blod är samt hur de ställer sig till att använda katter med B-blod i sitt avelsarbete.

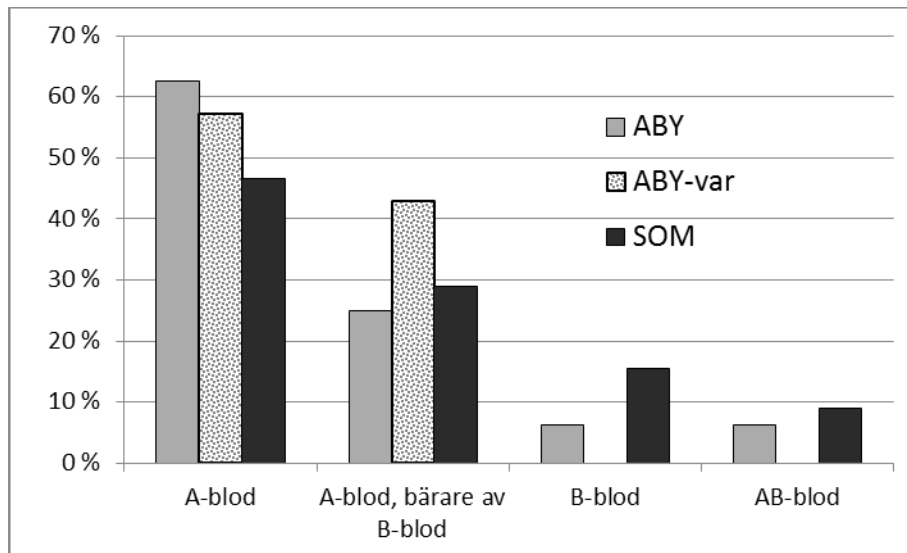
Sammanlagt fick vi in svar om 77 katter. Av dessa var 19 abessinier, 8 abyvarianter och 50 somali. Av dessa var 71 % honor och 29 % hanar. Denna skillnad beror säkert på att det är viktigt att känna till honans blodgrupp för att inte ungarna skall ta skada. 61 % var födda i Sverige, 34 % i övriga norden och 4 katter, 5 %, var födda utanför de nordiska länderna.

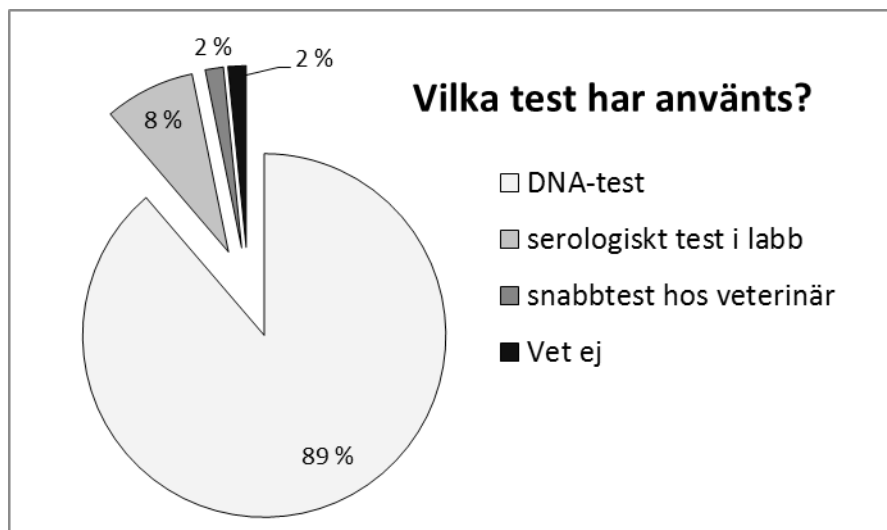
De flesta som svarat på enkäten hade testat en eller flera av sina katter eller visste vilken blodgrupp katten hade. Endast 8 av de svarande visste inte eller var osäkra på

blodgruppen, vilket nog kan förklaras med att man då vanligen lät bli att alls svara på enkäten.

Av de som kände till blodgruppstillhörigheten fördelades den på följande sätt bland katterna (tabell 1). Vi ser att förhållandet mellan A-blod, bärare och B-blod är ungefär densamma hos båda raserna. Att fem katter även rapporterades ha AB-blod är överraskande högt.

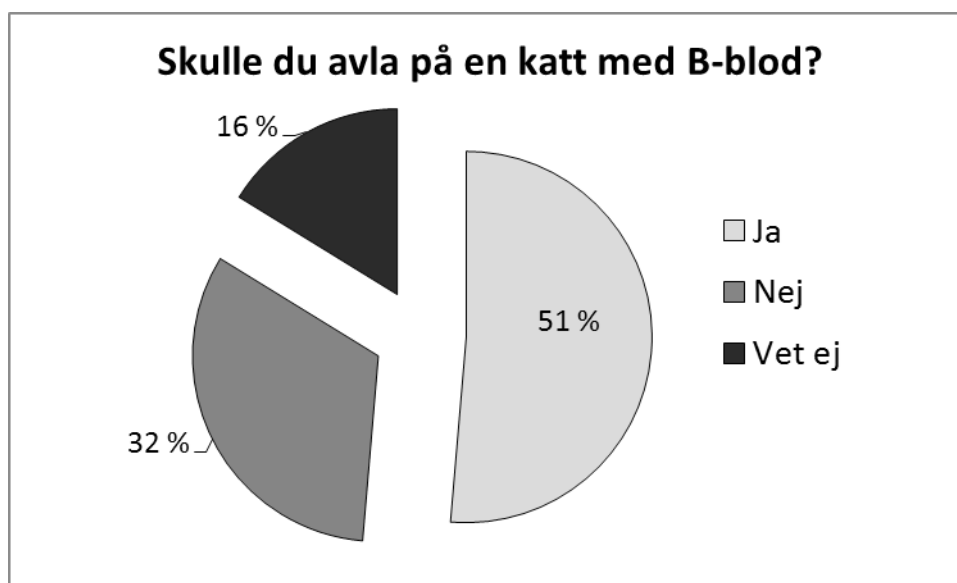
De flesta, 89%, hade fått resultat via DNA-test, resten hade testats serologiskt, i labb eller snabbtest hos veterinär.

Ungefär hälften svarade ja på frågan om de skulle använda en katt med B-blod i sitt avelsprogram, en tredjedel svarade nej och resten visste inte. Bland kommentarerna fanns att man kunde tänka sig använda en katt med B-blod ifall den var mycket värdefull för aveln eller för att behålla en viss avelslinje. Ifall man avlade på B-blod strävade man ändå att få fram katter med A-blod för senare användning. T.ex. kunde man använda kullarnas B-blodshannar för att fortsätta linjen och småningom avla in på

A-blod igen. En uppfödare ansåg att det viktigaste är att hålla god bredd på avelsbasen. Rasen har inte råd att avvara friska och sunda katter bara p.g.a. blodgrupp. Man var också redo att ansöka om tillstånd hos Jordbruksverket för att para B-blodshona med A-blodshane.

De uppfödare som hade haft kullar med en B-blodshona hade inte haft några problem med detta. Det enda som hade känts jobbigt var att hålla efter ungarna, så att de inte diade mamman det första dygnet. Somliga hade också parat ihop B-blodskatter, vilket ju inte leder till några problem med inkompatibilitet hos kullen. De flesta hade i alla fall ingen erfarenhet av B-blodsavel. För att undvika att få in B-blod i sina linjer kräver en del test innan de köper en katt för avel, eller ifall de hade en hona som var bärare kräver de att hanen är N/N för A-blod.

Betydligt fler somaliägare än aby- och abyvariant-ägare hade svarat på enkäten. Orsakerna till detta kan vara flera. Man har kanske bland somaliuppfödarna varit medveten om att en del B-blod förekommer hos katterna och därför testat flitigare, i synnerhet sådana, som vet att de har B-blod i sina linjer. Det verkar också som om B-blod faktiskt är vanligare bland våra somali, men även här kan resultatet delvis förklaras med att ägare av sådana katter oftare har testat och besvarat enkäten. Internationella undersökningar har inte tytt på att B-blod skulle vara vanligare hos somali än hos abyer. Men på samma sätt som då PRA spreds bland abessinierna i Norden behövs det inte många avelskatter för att egenskapen kan spridas i vår ändå rätt så begränsade stam av somali (och aby).

På basen av denna lilla enkät kan man i alla fall säga att B-blod och bärare av B-blod inte är helt sällsynta hos någondera av våra båda raser. Det är bra att så många uppfödare har blivit medvetna om vikten av att känna till sina avelskatters blodgrupp. B-blod är ingen sjukdom och behöver inte i sig beivras, men även för ägare av sällskapskatter kan det vara livsavgörande att känna till blodgruppen, t.ex. ifall katten måste opereras.

Aby- & Somaliringens Hälso- och avelsråd är glada över att så många kattägare deltagit i enkäten.

Carin Sahlberg, ASHA